

[Steen Folke]

somme sociale spændinger, og det har også medført en stærkt stigende kriminalitet. Sådan er den samfundsmæssige baggrund for dette forslag om ændring af kriminallov for Grønland.

I ministerens skriftlige fremsættelse lyder det ellers meget pænt – jeg citerer:

»Hovedsynspunktet er, at man i fremtiden i højere grad skal bygge på kriminalforsorg i frihed og i tilsvarende mindre grad på bøder.« Men så tilføjes det – jeg citerer:

»Med henblik på at skabe respekt omkring kriminalforsorgen i frihed foreslås det, at retten skal have adgang til at bestemme, at den dømte skal anbringes i anstalt i indtil 3 måneder, hvis han ikke retter sig efter anvisningerne.«

Frihedsberøvelse indføres også som forvandlingsstraf ved manglende bødebetaling. I ministerens fremsættelse tales der om effektivisering af sanktionssystemet. Den form for effektivisering er VS modstandere af.

I § 85 i forslaget er anbringelse i anstalt i Grønland eller Danmark anført helt på linje med andre former for sanktioner. Også i den gældende lov er der ganske vist mulighed for anbringelse i anstalt, men kun, som det hedder, når ingen anden foranstaltning findes egnet. Det er § 107 i gældende lov. Denne indskrænkning er strøget i det ny lovforslag.

Det værste ved forslaget er imidlertid, at det i større omfang end hidtil lægger op til, at frihedsberøvelse skal ske ved, at de dømte deporteres til danske anstalter. Jeg tænker både på § 102, § 104 og § 112, som også andre ordførere har nævnt. Der sidder allerede grønlandere i Herstedvester, og jeg tør godt sige, at det er ganske ødelæggende for dem, både fordi de isoleres komplet fra deres familie og venner, og fordi de anbringes sammen med nok så erfarne danske lovovertrædere.

Det vil være et alvorligt tilbageskridt, hvis grønlandere i større omfang vil blive deporteret til Danmark til afsoning. Jeg vil gerne henvise til de meget kritiske udtalelser om lovforslaget, som repræsentanter for Det Grønlandske Rådgivningskontor, Pòk, er refereret for i Information i dag.

Jeg vil også bede justitsministeren og venstres ordfører, fru Nathalie Lind, om at kommentere deres forgængeres synspunkt på denne sag. Jeg tænker henholdsvis på hr. K. Axel Nielsen og fru Helga Pedersen, som var

ordførere, da den gældende kriminallov var til behandling for 25 år siden.

Fru Helga Pedersen sagde den 29. oktober 1953, Folketingstidende 1953–54 sp. 541: »Der kan heller ikke være tale om at overføre de pågældende til danske institutioner; hvis en grønlander f. eks. kom til en psykopatanstalt herhjemme, tror jeg i hvert fald, han kunne afskrives.«

Jeg gentager: »tror jeg i hvert fald, han kunne afskrives«. Det var såmænd fru Helga Pedersen, der sagde det i 1953. Det kunne være interessant at høre fru Nathalie Linds synspunkt herpå.

Og jeg vil gerne citere, hvad hr. K. Axel Nielsen sagde den 5. februar 1954, Folketingstidende 1953–54 sp. 3097:

»Må jeg tilføje, at jeg er ganske enig med det ærede medlem frk. Helga Pedersen i, at det heller ikke bør være sådan, at grønlandere kan dømmes til at anbringes i danske anstalter uden for tilfælde af sindssygdom eller åndssvaghed.«

Jeg synes, det vil være overordentlig interessant at høre justitsministerens kommentar til disse udtalelser, der blev afgivet for 25 år siden bl. a. af en partifælle til justitsministeren.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Selv om det ikke klart fremgik af det sidste indlæg, skal jeg takke for en overordentlig velvillig modtagelse af dette lovforslag.

Jeg skal over for fru Nathalie Lind bekræfte, at hovedårsagen til tidsintervallet mellem betænkningens fremsættelse og lovforslagets fremsættelse er, at man har søgt i videst muligt omfang at skabe de nødvendige praktiske forudsætninger. Det er sket ved et bedre uddannelsesmønster, ved ansættelse af flere forsorgsmedarbejdere, ved planerne om en ungdomspension tilknyttet anstalten i Godthåb m. v.

Jeg skal sige til hr. Ebbe Carlsen, der kritiserer, at det ikke altid kan være domstolene, der konkretiserer foranstaltningerne, at det er næppe altid, domstolene i det enkelte område vil have denne mulighed i praksis, fordi foranstaltningerne kan være så varierede og så forskellige fra sted til sted og fra situation til situation.

Jeg skal til fru Ebba Strange sige, at det er ikke min opfattelse, at denne lovgivning er